శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే చతుశ్చత్వారింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే చతుశ్చత్వారింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఏవం చర్చితసంకల్పో భగవాన్ మధుసూదనః।
ఆససాదాథ చాణూరం ముష్టికం రోహిణీసుతః ॥ **1** ॥

హస్తాభ్యాం హస్తయోర్బద్ధ్వా పద్భ్యామేవ చ పాదయోః।
విచకర్షతురన్యోన్యం ప్రసహ్య విజిగీషయా ॥ **2** ॥

అరత్నీ ద్వే అరత్నిభ్యాం జానుభ్యాం చైవ జానునీ।
శిరః శీర్ష్ణోరసోరస్తావన్యోన్యమభిజఘ్నతుః ॥ **3** ॥

పరిభ్రామణవిక్షేపపరిరంభావపాతనైః।
ఉత్సర్పణాపసర్పణైశ్చాన్యోన్యం ప్రత్యరుంధతాం ॥ **4** ॥

ఉత్థాపనైరున్నయనైశ్చాలనైః స్థాపనైరపి।
పరస్పరం జిగీషంతావపచక్రతురాత్మనః ॥ **5** ॥

తద్ బలాబలవద్యుద్ధం సమేతాః సర్వయోషితః।
ఊచుః పరస్పరం రాజన్ సానుకంపా వరూథశః ॥ **6** ॥

మహానయం బతాధర్మ ఏషాం రాజసభాసదాం।
యే బలాబలవద్యుద్ధం రాజ్ఞోఽన్విచ్ఛంతి పశ్యతః ॥ **7** ॥

క్వ వజ్రసారసర్వాంగౌ మల్లౌ శైలేంద్రసన్నిభౌ।
క్వ చాతిసుకుమారాంగౌ కిశోరౌ నాప్తయౌవనౌ ॥ **8** ॥

ధర్మవ్యతిక్రమో హ్యస్య సమాజస్య ధ్రువం భవేత్।
యత్రాధర్మః సముత్తిష్ఠేన్న స్థేయం తత్ర కర్హిచిత్ ॥ **9** ॥

న సభాం ప్రవిశేత్ ప్రాజ్ఞః సభ్యదోషాననుస్మరన్।
అబ్రువన్ విబ్రువన్నజ్ఞో నరః కిల్బిషమశ్నుతే ॥ **10** ॥

వల్గతః శత్రుమభితః కృష్ణస్య వదనాంబుజం।
వీక్ష్యతాం శ్రమవార్యుప్తం పద్మకోశమివాంబుభిః ॥ **11** ॥

కిం న పశ్యత రామస్య ముఖమాతామ్రలోచనం।
ముష్టికం ప్రతి సామర్షం హాససంరంభశోభితం ॥ **12** ॥

పుణ్యా బత వ్రజభువో యదయం నృలింగ -
గూఢః పురాణపురుషో వనచిత్రమాల్యః।
గాః పాలయన్ సహబలః క్వణయంశ్చ వేణుం
విక్రీడయాంచతి గిరిత్రరమార్చితాంఘ్రిః ॥ **13** ॥

గోప్యస్తపః కిమచరన్ యదముష్య రూపం
లావణ్యసారమసమోర్ధ్వమనన్యసిద్ధం।
దృగ్భిః పిబంత్యనుసవాభినవం దురాప -
మేకాంతధామ యశసః శ్రియ ఐశ్వరస్య ॥ **14** ॥

యా దోహనేఽవహననే మథనోపలేప -
ప్రేంఖేంఖనార్భరుదితోక్షణమార్జనాదౌ।
గాయంతి చైనమనురక్తధియోఽశ్రుకంఠ్యో
ధన్యా వ్రజస్త్రియ ఉరుక్రమచిత్తయానాః ॥ **15** ॥

ప్రాతర్వ్రాజాద్ వ్రజత ఆవిశతశ్చ సాయం
గోభిః సమం క్వణయతోఽస్య నిశమ్య వేణుం।
నిర్గమ్య తూర్ణమబలాః పథి భూరిపుణ్యాః
పశ్యంతి సస్మితముఖం సదయావలోకం ॥ **16** ॥

ఏవం ప్రభాషమాణాసు స్త్రీషు యోగేశ్వరో హరిః।
శత్రుం హంతుం మనశ్చక్రే భగవాన్ భరతర్షభ ॥ **17** ॥

సభయాః స్త్రీగిరః శ్రుత్వా పుత్రస్నేహశుచాఽఽతురౌ।
పితరావన్వతప్యేతాం పుత్రయోరబుధౌ బలం ॥ **18** ॥

తైస్తైర్నియుద్ధవిధిభిర్వివిధైరచ్యుతేతరౌ।
యుయుధాతే యథాన్యోన్యం తథైవ బలముష్టికౌ ॥ **19** ॥

భగవద్గాత్రనిష్పాతైర్వజ్రనిష్పేషనిష్ఠురైః।
చాణూరో భజ్యమానాంగో ముహుర్గ్లానిమవాప హ ॥ **20** ॥

స శ్యేనవేగ ఉత్పత్య ముష్టీకృత్య కరావుభౌ।
భగవంతం వాసుదేవం క్రుద్ధో వక్షస్యబాధత ॥ **21** ॥

నాచలత్తత్ప్రహారేణ మాలాహత ఇవ ద్విపః।
బాహ్వోర్నిగృహ్య చాణూరం బహుశో భ్రామయన్ హరిః ॥ **22** ॥

భూపృష్ఠే పోథయామాస తరసా క్షీణజీవితం।
విస్రస్తాకల్పకేశస్రగింద్రధ్వజ ఇవాపతత్ ॥ **23** ॥

తథైవ ముష్టికః పూర్వం స్వముష్ట్యాభిహతేన వై।
బలభద్రేణ బలినా తలేనాభిహతో భృశం ॥ **24** ॥

ప్రవేపితః స రుధిరముద్వమన్ ముఖతోఽర్దితః।
వ్యసుః పపాతోర్వ్యపస్థే వాతాహత ఇవాంఘ్రిపః ॥ **25** ॥

తతః కూటమనుప్రాప్తం రామః ప్రహరతాం వరః।
అవధీల్లీలయా రాజన్ సావజ్ఞం వామముష్టినా ॥ **26** ॥

తర్హ్యేవ హి శలః కృష్ణపదాపహతశీర్షకః।
ద్విధా విదీర్ణస్తోశలక ఉభావపి నిపేతతుః ॥ **27** ॥

చాణూరే ముష్టికే కూటే శలే తోశలకే హతే।
శేషాః ప్రదుద్రువుర్మల్లాః సర్వే ప్రాణపరీప్సవః ॥ **28** ॥

గోపాన్ వయస్యానాకృష్య తైః సంసృజ్య విజహ్రతుః।
వాద్యమానేషు తూర్యేషు వల్గంతౌ రుతనూపురౌ ॥ **29** ॥

జనాః ప్రజహృషుః సర్వే కర్మణా రామకృష్ణయోః।
ఋతే కంసం విప్రముఖ్యాః సాధవః సాధు సాధ్వితి ॥ **30** ॥

హతేషు మల్లవర్యేషు విద్రుతేషు చ భోజరాట్।
న్యవారయత్ స్వతూర్యాణి వాక్యం చేదమువాచ హ ॥ **31** ॥

నిఃసారయత దుర్వృత్తౌ వసుదేవాత్మజౌ పురాత్।
ధనం హరత గోపానాం నందం బధ్నీత దుర్మతిం ॥ **32** ॥

వసుదేవస్తు దుర్మేధా హన్యతామాశ్వసత్తమః।
ఉగ్రసేనః పితా చాపి సానుగః పరపక్షగః ॥ **33** ॥

ఏవం వికత్థమానే వై కంసే ప్రకుపితోఽవ్యయః।
లఘిమ్నోత్పత్య తరసా మంచముత్తుంగమారుహత్ ॥ **34** ॥

తమావిశంతమాలోక్య మృత్యుమాత్మన ఆసనాత్।
మనస్వీ సహసోత్థాయ జగృహే సోఽసిచర్మణీ ॥ **35** ॥

తం ఖడ్గపాణిం విచరంతమాశు
శ్యేనం యథా దక్షిణసవ్యమంబరే।

సమగ్రహీద్ దుర్విషహోగ్రతేజా
యథోరగం తార్క్ష్యసుతః ప్రసహ్య ॥ **36** ॥

ప్రగృహ్య కేశేషు చలత్కిరీటం
నిపాత్య రంగోపరి తుంగమంచాత్ ।
తస్యోపరిష్టాత్ స్వయమబ్జనాభః
పపాత విశ్వాశ్రయ ఆత్మతంత్రః ॥ **37** ॥

తం సంపరేతం విచకర్ష భూమౌ
హరిర్యథేభం జగతో విపశ్యతః ।
హాహేతి శబ్దః సుమహాంస్తదాభూ -
దుదీరితః సర్వజనైర్నరేంద్ర ॥ **38** ॥

స నిత్యదోద్విగ్నధియా తమీశ్వరం
పిబన్ వదన్ వా విచరన్ స్వపంశ్వసన్ ।
దదర్శ చక్రాయుధమగ్రతో య -
స్తదేవ రూపం దురవాపమాప ॥ **39** ॥

తస్యానుజా భ్రాతరోఽష్టా కంకన్యగ్రోధకాదయః ।
అభ్యధావన్నభిక్రుద్ధా భ్రాతుర్నిర్వేశకారిణః ॥ **40** ॥

తథాతిరభసాంస్తాంస్తు సంయత్తాన్ రోహిణీసుతః ।
అహన్ పరిఘముద్యమ్య పశూనివ మృగాధిపః ॥ **41** ॥

నేదుర్దుందుభయో వ్యోమ్ని బ్రహ్మేశాద్యా విభూతయః ।
పుష్పైః కిరంతస్తం ప్రీతాః శశంసుర్నృతుః స్త్రియః ॥ **42** ॥

తేషాం స్త్రియో మహారాజ సుహృన్మరణదుఃఖితాః ।
తత్రాభీయుర్వినిఘ్నంత్యః శీర్షాణ్యశ్రువిలోచనాః ॥ **43** ॥

శయానాన్ వీరశయ్యాయాం పతీనాలింగ్య శోచతీః।
విలేపుః సుస్వరం నార్యో విసృజంత్యో ముహుఃశుచః ॥ **44** ॥

హా నాథ ప్రియ ధర్మజ్ఞ కరుణానాథవత్సల।
త్వయా హతేన నిహతా వయం తే సగృహప్రజాః ॥ **45** ॥

త్వయా విరహితా పత్యా పురీయం పురుషర్షభ।
న శోభతే వయమివ నివృత్తోత్సవమంగలా ॥ **46** ॥

అనాగసాం త్వం భూతానాం కృతవాన్ ద్రోహముల్బణం।
తేనేమాం భో దశాం నీతో భూతధ్రుక్ కో లభేత శం ॥ **47** ॥

సర్వేషామిహ భూతానామేష హి ప్రభవాప్యయః।
గోప్తా చ తదవధ్యాయీ న క్వచిత్ సుఖమేధతే ॥ **48** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
రాజయోషిత ఆశ్వాస్య భగవాన్ లోకభావనః।
యామాహుర్లౌకికీం సంస్థాం హతానాం సమకారయత్ ॥ **49** ॥

మాతరం పితరం చైవ మోచయిత్వాథ బంధనాత్।
కృష్ణరామౌ ववందాతే శిరసాఽఽస్పృశ్య పాదయోః ॥ **50** ॥

దేవకీ వసుదేవశ్చ విజ్ఞాయ జగదీశ్వరౌ।
కృతసంవందనౌ పుత్రౌ సస్వజాతే న శంకితౌ ॥ **51** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
దశమస్కంధే పూర్వార్ధే కంసవధో నామ చతుశ్చత్వారింశోఽధ్యాయః ॥